

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΠΑΛΜΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΗ

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΥ

ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΣΕΛΙΟΥ ΣΤΟ ΜΕΓΑΝΗΣΙ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

1. Ο ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΤΟΥ 1821 ΔΗΜΟΤΣΕΛΙΟΣ ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ Η΄ ΓΕΡΟΔΗΜΟΣ

Ο Δημοτσέλιος Φερεντίνος είναι ο επιφανέστερος των Λευκαδίων αγωνιστών του 1821 και ο μόνος που τιμήθηκε με τον βαθμό του στρατηγού. Μόλις δεκαεπτά ετών το 1802 υπέγραψε μαζί με άλλους Μεγανησιώτες – και Επτανήσιους - διαμαρτυρία κατά του λεγόμενου “Βυζαντινού” Συντάγματος. Πριν την Επανάσταση έδρασε μαζί με τον Κατσαντώνη από το 1805. Από την αρχή ως το τέλος της Επανάστασης πολέμησε χωρίς διακοπή και ποτέ δεν προσκύνησε τους Τούρκους. Μετά την πτώση του Μεσολογγίου και τον θάνατο του Καραϊσκάκη αντιστάθηκε στο Λεσίνι και κράτησε άσβεστη την Επανάσταση στην Στερεά Ελλάδα - όταν άλλοι οπλαρχηγοί είχαν υποταγεί. Το 1836 πρωτοστάτησε στην επανάσταση κατά του Όθωνα με σκοπό την παραχώρηση συντάγματος και το πλήρωσε ακριβά - τρία παιδιά του πέθαναν από την πείνα. Ο Τερτσέτης κατέγραψε καθ' υπαγόρευση τα απομνημονεύματά του. Δυστυχώς κάηκαν και σώθηκαν μόνο δύο μικρά αποσπάσματα που δημοσίευσε ο Ντίνος Κονόμος.

Ειδικά για το Μεγανήσι είναι ο μόνος επώνυμος από τους αρχαίους χρόνους ως τον 19ο αιώνα ! Το Μεγανήσι δεν έχει να επιδείξει καμιά άλλη προσωπικότητα που να έδρασε και να άφησε αξιόλογο ιστορικό στίγμα !

2. Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΦΕΡΕΝΤΙΝΑΙΩΝ

Ο Δημοτσέλιος αναφέρει όσα γνωρίζει για τους προγόνους του και την καταγωγή τους: << Οι γονείς μου ήταν από τα Κομετάτα, οι παππούληδες μου.... Ένας Μεταξάς ήλθε και το κατοίκησε. Εκεί εκατοίκησαν οι παππούληδες μας, τέσσερα αδέρφια Φερεντιναίοι (1691).

3. ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΣΕΛΙΟΥ

Ο Δημοτσέλιος λέει στα απομνημονεύματά του ότι το πατρικό τους σπίτι ήταν στο Μεγανήσι: « **Εγεννήθηκα εγώ εις το Μεγανήσι της Αγίας Μαύρας (1785)... ήτον το σπίτι μας στο Μεγανήσι** » και παρακάτω αναφέρει ότι εκεί ήταν και η οικογένεια του πριν την έναρξη της επανάστασης: « **η φαμελιά μου ήτον εις το Μεγανήσι** ». Το σπίτι των Αναγνώστη, Σπύρου και Δήμου Φερεντίνου ήταν δίπλα στο αρχοντικό του Μάλαμα. Εκτός της οικογένειας του Δημοτσέλιου υπήρχαν στις αρχές του 19^ο αιώνα δύο ακόμα οικογένειες Φερεντιναίων: του Θεωδωρή (Γουλιέρμου) και του Αντρία των οποίων οι απόγονοι κατοικούν ως σήμερα στο Μεγανήσι (πηγή: απογραφή Ιονίου Κράτους 1822).

4. ΟΙ ΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΥ

Ο Δημοσέλιος κατά το 1823 εγκατέστησε την οικογένεια του στην πόλη της Λευκάδας. Μετά την απελευθέρωση κατοίκησε στο Αγρίνιο. Ο γιος του Αναγνώστη Φερεντίνου Σπύρος πέθανε κατά τα τέλη του 1828 ή στις αρχές του 1829. Ο άλλος γιος του Αναγνώστη ο Γιαννάκης θα εγκατασταθεί στην Αγία Μαύρα και κατόπιν θα φύγει κρυφά για την Στερεά Ελλάδα. Το 1829 θα λάβει μέρος στο στρατιωτικό σώμα του Δημοσέλιου και θα πολεμήσει κάτω από τις διαταγές του ως το τέλος της Επανάστασης. Μετά την απελευθέρωση εγκαταστάθηκε στην Ζαβέρδα και κατόπιν στην Πογωνιά (εκεί ζουν οι απόγονοι του ως σήμερα). Η Ελένη Φερεντίνου κόρη του Σπύρου παντρεύτηκε τον Κωσταντή Μπενία και το αίμα της ρέει μέσα σε πολλούς Μεγανησιώτες απογόνους της (πηγή: απογραφή Ιονίου Κράτους 1828).

5. Η ΚΑΤΟΠΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥΣ ΣΠΙΤΙΟΥ ΤΟΥΣ

Τα σπίτια και τα οικόπεδα των Φερεντιναίων πέρασαν πρώτα στον γαμπρό τους Κωσταντή Μπενία και αργότερα στις οικογένειες Δημήτρη Πάλμου (Πόρος Λευκάδας, 1855) και Συκιώτη. Τέλος λίγο πριν το 1960 ο ελαιουργικός συνεταιρισμός Σπαρτοχωρίου θα αγοράσει τα παλιά σπίτια και θα τα μετατρέψει σε ελαιοτριβείο. Το συγκρότημα γνώρισε πολλές οικοδομικές φάσεις και είναι αλλοιωμένο (διακρίνονται σαφώς τρεις τουλάχιστον οικοδομικές φάσεις προ του 1894). Σήμερα αποτελεί τμήμα ενός συγκροτήματος τεσσάρων σπιτιών.

6. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Ο Δήμος Μεγανησίου προ ετών ζήτησε άδεια κατεδάφισης του ελαιοτριβείου με σκοπό την δημιουργία πλατείας. Όμως χάρη στα νέα ιστορικά και αρχαιολογικά στοιχεία οι Μεγανησιώτες ζήτησαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες να σωθεί το παλαιότερο τμήμα του συγκροτήματος και να μετατραπεί σε μουσείο.

Το εν λόγω κτήριο είναι το μοναδικό σε ολόκληρο το Μεγανήσι που συνδέεται με μια ιστορική φυσιογνωμία !!!

Η διατήρηση, η αποκατάσταση και η μετατροπή σε μουσείο της οικίας των αγωνιστών Φερεντιναίων θα ωφελήσει πολλαπλά τον τόπο μας:

- θα διατηρήσει την ιστορική μνήμη του Δημοσέλιου
- θα λειτουργήσει ως χώρος πολιτιστικών εκδηλώσεων
- θα βελτιώσει την αισθητική εικόνα του οικισμού
- θα αποτελέσει σημείο αναφοράς σε ένα τόπο χωρίς αξιοθέατα
- θα τονώσει την τουριστική κίνηση στο κέντρο του οικισμού Σπαρτοχωρίου.

Ας μην ξεχνάμε ότι και το Σπαρτοχώρι και το Μεγανήσι ολόκληρο στερούνται επισκέψιμων χώρων, μνημείων και μουσείων. Επιπλέον τα περισσότερα παλιά σπίτια του οικισμού Σπαρτοχωρίου έχουν αλλοιωθεί σε μεγάλο βαθμό και η εικόνα του οικισμού γίνεται συνεχώς χειρότερη αφού χάνεται το τοπικό χρώμα. Η οικονομική πλευρά του ζητήματος φαντάζομαι είναι αντιληπτή...

7. ΑΚΑΤΑΛΗΠΤΗ Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ !

Χάρη στις ενέργειες των Σπαρτοχωριτών αλλά και άλλων Μεγανησιωτών και με την βοήθεια ιστορικών, αρχαιολόγων, φιλόλογων, αρχιτεκτόνων αλλά και απλών ανθρώπων από τα χωριά της Ακαρνανίας που αγαπούν τον μεγάλο μας ήρωα και σέβονται και τιμούν την μνήμη του, συγκεντρώθηκαν τα απαραίτητα ιστορικά και αρχαιολογικά στοιχεία και κατατέθηκαν στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού ώστε να διασωθεί αυτό το ιστορικό σπίτι – έστω και αν έχει αλλοιωθεί η αρχική του μορφή. Τώρα περιμένουμε την επανεξέταση του ζητήματος από το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Ιονίων Νήσων.

Όμως ο Δήμαρχος Μεγανησίου, το Δημοτικό Συμβούλιο και το Πολιτιστικό Κέντρο Ταφίων ούτε καν έδωσαν την παραμικρή σημασία τόσο στα νέα ιστορικά στοιχεία που ήλθαν στο φως όσο και στους συμπατριώτες μας Σπαρτοχωρίτες που κατέθεσαν σχετική αίτηση ζητώντας κάτι πνευματικά και οικονομικά ωφέλιμο όχι μόνο για το χωριό τους αλλά και για όλο το Μεγανήσι. Μη γνωρίζοντας τα αίτια αυτής της συμπεριφοράς αναμένω με απορία τις απαντήσεις των ιθυνόντων.....

8. ΕΚΚΛΗΣΗ

Καλώ όλους τους Μεγανησιώτες όπου κι αν βρίσκονται αλλά και όσους αγαπάνε το Μεγανήσι και σέβονται τις παραδόσεις και τα ήθη μας να εργαστούν με ζήλο για την διάσωση του φτωχικού σπιτιού του θρυλικού Γέρο Δήμου που αφιέρωσε όλη του την ζωή και την περιουσία για την ελευθερία και την αξιοπρέπεια των Ελλήνων.

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 19. 11. 2017